

Grina gaiztoaren indarrak

Jabier PIKABEA AIZPURUA

KRABELINA

Zure usain gozoa
oi, gozo lurrinal
Lore-hostoz ederra,
gorri pinpirina;
maitasuna darizu
eztiz maitemina;
gozoaren minetan
zaitut atsegina;
ene bihotz erdira
zara krabelina.

Goizeko ihintz zilarrez
distirant betea,
eguzkiaren printzez,
galant dotoreal
ametsaren eztitan
ohi zaitut maitea;
zure muxu gorriara
daramat nirea;
xerarik goxoenak
dizkizut lorea.

(2002-08-16)

BAINAALELUIA!

Eta lohitu egin nahi gaituzte,
gure izen ona lohitu, gezurrez;
baina aleluia!
geure egiaren argiak garbitzen baikaitu.

Eta mutu jarri nahi gaituzte,
lege-trapukeriaren maltzurrez;
baina aleluia!,
trapukeriak ez baitezake inor isildu.

Eta gezi zorrotzak jaulkitzen dizkigute,
jaulki jo gaitzaten indarrez;
baina aleluia!
arrazoiaren indarrak babesten baikatu.

Eta kateatu egin nahi gaituzte,
ez gaitezen arrabetean mugitu, katez;
baina aleluia!,
kateak ez baitezake euskal gogorik lotu.

Eta animaren gogoia atzapartu nahi digute
amorruez, ez gaitezen euskelzalke;
baina aleluia!
ez gezurrak,
ez trapukeriak,
ez geziak,
ez kateak

baitezakete animaren gogoia atzapartu,
euskaldunon arrazoiak isildu,
euskaldunon sustraiak amildu.

Aleluia!!!

(2002-08-14)

NEU NAHI DUT IZAN

Zuhaitz bat izan nahi dut nik,
 hostotza itxiko zuhaitz eder bat;
 baina zuztarrik gabekoa, agindu didate:
 zuztarrik gabekora, mugatu:
 hosta ez nadin,
 eta nadin lokartu,
 ihartu,
 zuztarrik gabeen.

Eta nik uko egin diot, garrazki,
 gisa horretako zuhaitz izateari.

Arrain bat izan nahi dut nik,
 itsaso haundiko arrain azkar bat;
 baina urik gabekoa agindu didate,
 urik gabeko itsasora mugatu:
 arnas ez nadin,
 eta nadin lokartu,
 ito,
 urik gabeen.

Eta nik muzin egin diot, garrasi,
 modu horretako arrain izateari.

Lore bat izan nahi dut nik,
 lurlantza ederreko lore emankor bat;
 baina lurra ukatu didate,
 lurrik gabeko sailera mugatu:
 lora ez nadin,
 eta nadin lokartu,
 zimeldu,
 lurrik gabeen.

Eta nik bazter egin diot, intziri,
 era horretako lore izateari.

Hortz-karraskan daramat neure bidea,
 neu izateko bidea:
 zuztar nadin, zuztarretan, zuhaitz izateko,
 ura dezadan, itsasoan, arrain ibiltzeko,
 dezadan lur gozoa, zainetan, lore bizitzeko

(2002-08-13)

EZ DUT EROSI

Ez dut erosi.
Ez dut inolako joranik izan.
Berenez izan dut itsatsia.
Berenez, izan-zorroan atxikia.

Eta berak datxikit errotik.
Eta berari natxakio errora.
Zuztar berekoak izanik,
goaz bat eginik,
ezin banandurik,
elkarri loturik.

Naiz.

Errotikoa naiz naizena.
Euskal errotikoa naizelako naiz
euskal leinukoa,
euskal zainekoa.

Eta zain horretatik
euskal odola darit:
euskal asmoa,
euskal gogoa,
euskara-mintzoa.

Ez dut erosi;
errotikoa dut nortasun;
nortasun nauenari
egin behar diot ekin
eta eutsi.

(2002-08-06)

ERLEA

Ttipia zara
 hego azkarrez,
 gorputz mozokote,
 eztenez;
 lorerik lore,
 xurga goxotan,
 burrunbatsua
 adorez;
 begiak zoli,
 langile bizi,
 ez zara ilko
 alperrez;
 zure antzeko
 denok bagina
 geundeke ezti
 ederrez.

Zure ttipia
 ez da gutxia,
 gutxika duzu
 askia;
 uda-aroan
 egin ohi duzu
 negu gorriko
 jakia;
 loretan lore
 izan ohi zara
 sena haundiko
 piztia;
 zure antzeko
 denok bagina,
 bai gintezkela
 eztia!

(2002-08-13)

EUSKARA EZ DA GALDUKO

Euskara ez da galduko
Frantziak eta Espainiak nahi dutelako,
euskal instituzioek hala nahi dutelako baizik.

Euskara ez da galduko
folklore ezarri nahi digutelako,
horrela jotzen dugulako baizik.

Euskara ez da galduko
lege sendorik ez daukalako,
eskasena betetzen ez dakigulako baizik.

Euskara ez da galduko
ez dakitelako,
ez dakigulako baizik.

Euskara ez da galduko
"bere" egin nahi ez dutelako,
"geure" egin nahi ez dugulako baizik.

Euskara ez da galduko
etorkizunekoa nahi ez dutelako,
oraingoa nahi ez dugulako baizik.

Euskara ez da galduko
geldotasuna nahi diotelako,
"korrika" egiten ez diogulako baizik.

Euskara ez da galduko
arerioak dituelako,
batzen ez gaituelako baizik.

Euskara ez du galduko
gaurko esperantzak,
biharkoak baizik.

(2002-08-06)

Euskara ez da galduko
hala nahi dutelako,
geuk nahi dugulako baizik.

Gure eskuetan dago
euskararen geroa;
eman diezalogun,
egunik egun,
arnasa beroa.

(21-80-5005)

(2002-04-02)

KUKU-ZAKURRA

Behin batean
dohakaitz,
kukuak zakur
Jo zion
Euskal Herriari;
eta ordutik,
ezinegona dario
bere barruari.

Kuku-zakurrak,
makurki,
arraultzak zizkion
habian jarri
Euskal Herriari;
eta dabil, ondotik,
txertakak
ezin mentaturik.

Kuku-zakurra,
gogo biziz,
Euskal Herrian
bere umeak
ugalduz ari;
euskal gogoen,
kaltegarri,
Itolarri.

Eta Euskal Herriak,
geroztik,
ez du kuku onik;
nahiz eta... nahiz
urtero jotzen dion
udaberriz;
kuku-zakurrak baitio
zaunkatzen, goitik,
habiaz nagusitu nahirik.

(2002-07-24)

ZELAIAK

Eta hor daude
betiko zelaiak,
udaberriko zelaiak,
pintar nabarrak,
lore-estali:
amesleku,
gozategi.

Belar bakoitza, poesia bat;
lore bakoitza, amets bat;
kolore bakoitza, xarma bat.

Zenbat zelai,
Zelai horren poesian!
Zenbat poesia,
zelai horren ametsean!
Zenbat amets,
Xarma bakoitzaren zelaian.

Eta hantxe naiz ohi irri,
irriaren zelaian;
eta hantxe zelai ohi,
zelaiaren irrian;
olerkari,
pentsalari,
otoitzean,
zelai bakoitzean,
bakoitzaren zelaian.

(2002-07-15)

GOSE-EGARRI

Larreak ez dira larre:

zimelduak,
ihartuak.

Errekak ez dira erreka:

urgabetuak,
agortuak.

Ez dira basoak baso:

mortuak,
sollduak.

Hala gizakia, goseren gose:

hala, egarriren-egarri:

ahitua,
hezurtua,
abaildua.

Arazo da gizakia egarrira,

arazo, gizakia gosera;

baina gizakiak berak ditu egin

giza errekak urgabetu,

gizaldeak agortu eta ihartu.

Gizakia bera da, izan,

gizakiaren nahigabe;

bera, gizakiaren gosebide;

delako bera, izan, berekol,

gutziaren gose-egarri eta sare.

Eta zenbat hiltzera, horretara, zer janik ezean!

Zenbat gose-egarri, horretara, hezur hutsean!:

Ekin ezinean;

ezinaren ekinean.

Eta gizakiak lehor darral guztion onera.

Gogor, behartsuenen gosera.

Kamuts, bide onaren harira,

hari onaren bidera.

Ez da gose, gosea hiltzera;

ez da egarri, egarria itzaltzera.

Barru hilik eta itzalirik dago,

gose-egarri delako berera.

Baina bihar edo, bihar edo etzi,

bere gutziaren itzalezinak du gosetuko;

bere azal-apainetan, egarrituko.

(2002-06-28)

MAITASUNA ETA JAKITURIA

Ez da jakituria beharrezko,
maitatzeko;
ez, liburujale izan beharrik,
atsegin izateko
Jakintsua da:
atsegin dena,
maitatzen dakiena.

Jakintsuak badezake jakin;
baina maitatzen dakienak,
badaki:
jakingarriena daki,
maitatzen dakielako.

Nolako aberatsa,
maitezko ahotsa!
Zeinen gozoa,
maitezko ahoa!

(2002-03-25)

PRESAKA, GIZAKIA

Behinola, gizakiak zuen
denbora egokitzen;
gaur, aldiz, denborak du
gizakia lehiatzen.

Gutxia da gizakion egonkortasuna.
Samurra, asmo-gogoen iraumena.

Gaurko berri on,
bihar ezin egon.

Eta gizakia badabil,
hortxe azkar batean,
oinak azalean,
errotu ezean;

orbel galdua baillitzan
hegan,
alrean,
dabil,
presaka

eta muturka,
larri oinazean,
noraieza betean.

(2002-03-20)

ZERGATIK

Argi-bxintan
ortziaren ederra
ikusi dut ñir-ñir,
distirants ernegarri;
eta instant horretan,
ene barru zirrarratsuan
entzun dut ozenki:
ZERGATIK?

Gauaren betean,
zeru koloretsua ikusi dut
urregorritz, diz-diz;
eta instant horretan,
ene barruko tirain-indarretan,
entzun dut ozenki:
ZERGATIK ?

Basoaren bihotzean
ikusi dut arantza zorrotz,
galant zuri,
adats zuri;
argi-argi elorri;
eta instant horretan,
ene barruko gozoetan,
entzun dut ozenki:
ZERGATIK?

Mendiaren gorenean,
gallur-gallurrean,
ikusi dut
sendo, zut-zutik,
zerura begi, gora-gorarik,
harkaltz harrigarri;
eta instant horretan,
ene barruko harrimenetan
entzun dut ozenki:
ZERGATIK?

Zergatik txantxangorri, papargorri?
Zergatik krabelin xarmant, usain ezti?
Zergatik? Zergatik? Dario barruari:
dezadan hausnar, jakin, neurerik,
naizenaren zorrotik.

(2002-01-21)

NORA GOAZKE

Nora noake argi-izpirik gabe?
Nora zoazke kandela-muki itzaltzeaz?
Nora goazke zutabea erortzeaz?
Nora noake, nora, amilka maldan behera?
Nora zoazke, nora, zaituen sustraia urkatzeaz?
Nora goazke, nora, geure izantza galtzeaz?
Zer dakiguke urik gabeko itsasoa?
Zer, txoririk gabeko oihana?
Zer, argirik gabeko eguzkia?
Zer, euren izatasuna galtzeaz ez bada?
Nork egiten nau, bada, naizen naizena?
Nork egiten, zaren zarena?
Nork ematen, izaera eta izena,
euskarak, euskarak ez bada?

(2002-01-16)

HAUNDITASUNA

Ez zara haundi,
haundia zarelako;
ez zara haundi,
azkarra zarelako;
ez zara haundi,
dezakezulako...
Haundi zaitezke txiroetara eginik.
Haundi, ezinduetara emanik.
Haundi, malkoetara bildurik...
Apaltasunak baitakar goraldia.
Eman esku:
ezinduari,
kaltetuari,
minduari...
indar zaitzan,
goza zaitzan,
zaitzan haundi.

(15-10-2005)

(2002-12-04)

GEUREAGO GINATEKE

Ez gara gu maiteago, besteak zapuzturik;
ez gara gu alaiago, besteak penaturik.

Ez gara gu askeago, besteak giltzaturik;
ez gara ahaltsuago, besteak zapaldurik.

Ez gara aberatsago, besteak pobreturik;
ez gara gizakiago, besteak bazterturik.

Ez gara geureago, besteak gabeturik;
geureago ginateke, besteekiko bizirik.

Katez lotzeak, ez dakar, ez jabegorik;
jabeago ginateke, lotuak askaturik;
geureago, izan, izango, besteekiko izanik.

(2002-01-02)

ISILTASUNA

Isiltasuna ez da isil
isiltasunean.

Mintzo da isilean
isiltasunaren mintzoan.

Nahi duenak mintzo
sendo mintzo,
sustrai mintzo,
bedi adi, isilera,
isiltasun ahora:
mintza dakion
barru-barrutik
barru-barruna.

Benetako aho-altxorra
isiltasunarena da.

Benetako aho ezpata
isiltasunarrena da.

Benetako aho gozoko
isiltasunarena da.
Ez zaitez urrun zeuretik,
Zeure-zeuretik;
bil zaitez, zeurera,
bakarlekuaren bihotzera,
isilaren isilera:
mintzo dakizun isil,
mintzo zaitezen isil,
barrutik barrura.

(2001-11-06)

ERDI-URREN DAGOENARI

(Bereziki Lurdes Zubeldiari)

1

Zein une xarmangarria!
Oi, unearen ezia!
Urregorri da ortzia.
Huntza bailltzan itsasten zaio
gau-itzalari argia.
Urratuz egun berria
hasten da ereserkia,
goiz-txintaren goiztiria.

2

Xoriak dira laztantzen,
Basapiztiak igurtzen,
Arraintxoak muxukatzen.
Laztan gozotan apaka ari,
Maiteminak miatzkatzen;
Natura ari da ugaltzen,
Sexu-desirak loratzen,
Altsuma berriak sortzen.

3

Aho gozoko eztia,
Aldetasun-iturria,
Loratzen zaizu irria;
Haurdu zintezten maiteminetan
Izan zinen estalia.
Erein zitzaizun hazia,
Mundura dator argia,
Indartsu eta bizia.

4

Lanbrodunaren negarra,
Goizeko euri-langarra,
Gardena eta zilarra;
Paregabeko bizigarria,
Oihan barruko bularra,
Gihartsu zaren adarra,
Zugan dituzu indarra,
Kemena eta sugarra.

5

Itxaropenaren lama,
Gogo argiaren dama,
Fintasunaren haitzama;
Egunik egun izan zaitugu
Guztira bikain emana.
Oparo dira zugana
Gozoa eta laztana.
Hitz bakar batean: ama.

6

Iturri garbi emari,
Mundura zaizu eskari,
Bizi-bizi ostikari;
Taupada-hotsak bizi-biziak
Zure erraietan ari;
Xamur-goxotan kantari
Nahi zaitu kontu-kontari,
Izan dakizun opari.

7

Itsas uhinak ertzera,
Erle azkarrak lorera,
Fruitu helduak lurrera;
Maiteminetan ereindakoa
Minez dago jaiotzera.
Datorrenean zurera,
Zeure altzo, magalera,
Mintza laztanduz euskara.

8

Izan bekizu sendoa,
Osasunez oparoa,
Bekizu izan oroa;
Ezagut beza eta jorratu
Zuhaitz zaharraren orpoa:
Geu garenaren ildoia,
Geure aztarnen erroa,
Geure odolaren mintzoa

(1996-09-15)